

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תתקט

ערב שבת קודש
פרשת מקץ / חנוכה
א' בטבת ה'תשע"ג



יוצא לאור עלידי
מכון ליובאוויטש שעליד
צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

מקריעה ברוב השימוש, כי אז אדרבה יקנו להם ספרים חדשים ומהודרים עוד יותר. וכן לדבר עם המו"לים ומוכרי הספרים על הנחה מיוחדת לרכישתם, וכל הזריז בכל זה הרי זה משובח, כולל גם עלידי הזמנה מראש כ'מנוי' ('פרענומזעראנטן') המקבל את הספר תיכף ומיד בצאתו לאור. וכן לקיים מנהג ישראל לתת מתנה לחתן – ש"ס, ולכלה – סידור 'קרבן מנחה' (ובימינו אלה – ספרי הלכה בעניינים השייכים להנהגת הבית "בלשון ברורה ודרך קצרה" בלה"ק, או מתורגם לשפת המדינה. וזה קודם להשתדלות להכין את כלי הבית "מטה ושולחן וכסא ומנורה"), וכל המרבה הרי זה משובח. וכן לתת ספרי קודש כמתנה, גם לילדים, לקראת שמחה פרטית או יום טוב²⁰.

מההוראות ("אכן הבוחן" דנצחון הספרים) דיום זה: להוסיף בקביעות עיתים לתורה, כולל ובמיוחד לימוד ברבים, ולכל לראש – לימוד [משניות, ועל דרך זה בספרים שנפדו] המביא לידי מעשה, עד ללימוד ההלכות ברמב"ם ושו"ע וכו' ועד לפנימיות התורה, ולעורר רבים לזה¹⁹.

רכישת ספרי קודש – שיהיו בכל בית יהודי פרטי, וגם בחדר האוכל, ספרי יסוד (נוסף לחומש, סידור, תהילים, ובבית חסידי – גם ספר התניא וכו') כולל ובמיוחד ספרי הלכה למעשה בחיי יום יום, שילמדו בהם לעתים קרובות.

וכן שלכל ילד וילדה יהיו ספרי קודש משלהם ("תניא קטן"), בחדרם, ויסבירו להם שלא יחששו

לקראת י"ד שבת, לכל אנ"ש ולכל ישראל, אנשים נשים וטף, ביניהן הוספה בתורה ובצדקה, כולל בהפצת המעיינות חוצה, עריכת 'בחינות' ע"י 'עשה לך רב' של כל אחד ואחת מדי עשרה ימים, ודיווח מלא עליהן לרבי (שם, עמ' 236).

(20) 'התועדויות' תשמ"ח שם עמ' 171-173, תשמ"ט שם עמ' 103.
סה"ש תשנ"ב עמ' 227, 360, 488.

(19) 'התועדויות' תשמ"ח ח"ב עמ' 164-174. סה"ש תשנ"ב ח"א עמ' 211-212.

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,
בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

א' בטבת ה'תשע"ג - ח' בטבת ה'תשע"ג

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	א' בטבת	הלכות עבדים פרק ז-ט.	הלי מאכלות אסורות פרק ו.	מ"ע רלה. מל"ת רנד. רנה.
ש"ק	ב' בטבת	אודך ביושר וגו'. ספר משפטים והוא ספר שלשה עשר.. הלכות שכירות.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ז.	מ"ע רמג.
א'	ג' בטבת	פרק ד-ו.	פרק ח.	מ"ע ר. מל"ת רלח.
ב'	ד' בטבת	פרק ז-ט.	פרק ט.	מ"ע רא.
ג'	ה' בטבת	פרק י-יב.	פרק י.	מל"ת רסז. רסח.
ד'	ו' בטבת	פרק יג. הלכות שאלה ופקדון.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק יא.	מל"ת ריט. מ"ע רמד.
ה'	ז' בטבת	פרק ג-ה.	פרק יב.	מ"ע רמד.
ו'	ח' בטבת	פרק ו-ח.	פרק יג.	מ"ע רמב.

זמני השבוע*

תאריך	עלות השחר**		זמן ציצית ותפילין	זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	120 ד'	72 ד' לפני הזריחה							
ו', א' בטבת	4:28	5:16	5:38	6:41	9:03	11:36	12:06	4:37.4	5:04
ש"ק, ב' בטבת	4:28	5:17	5:39	6:42	9:03	11:36	12:06	4:37.8	5:04
א', ג' בטבת	4:29	5:17	5:40	6:43	9:04	11:37	12:07	4:38.1	5:05
ב', ד' בטבת	4:29	5:18	5:40	6:43	9:04	11:37	12:07	4:38.5	5:05
ג', ה' בטבת	4:30	5:18	5:41	6:44	9:05	11:38	12:08	4:38.9	5:06
ד', ו' בטבת	4:30	5:19	5:41	6:44	9:05	11:38	12:08	4:39.3	5:06
ה', ז' בטבת	4:31	5:19	5:42	6:45	9:06	11:39	12:09	4:39.8	5:07
ו', ח' בטבת	4:31	5:20	5:42	6:45	9:06	11:39	12:09	4:40.3	5:07

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ז בסידורו (סדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם). שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה.

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ
מקץ / חנוכה	4:01	5:17	4:15	5:18	4:05	5:16	4:20	5:20
ויגש	4:04	5:20	4:18	5:21	4:07	5:19	4:23	5:23

עורך ראשי: **מנחם מענדל ברוד** • עורך: **נחמיה קפלון** • הגהה: **יוסף יצחק אולידור**
 מו"ל: מכון ליובאוויטש שעלייד צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז
 יו"ר: הרב **יוסף יצחק הכהן אהרונוב**
 כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169
 ISSN 0793-7474 אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

יום שלישי

ה' בטבת

החנוכה¹².

אחרי החג: שיירי הפתילות שדלקו ושיירי השמן שבחנוכייה (לא שבבבוק) - אם לא התנו עליהם תחילה - עושים להם מדורה ושורפים אותם (ואין להשתמש במדורה זו לתועלת כלשהי)¹³.

חודש טבת

מצווה לפרסם את תשובת הרבי, במענה לשאלה אם לערוך חתונה [בחצי השני של רוב החודשים, וכן] בזמנים מסויימים שהיה מנהגנו שלא לקיים בהם חתונה:

"הגבלות בימינו אלה בנוגע לימי חתונה - מלבד המפורשים [=בשולחן-ערוך], כמובן ופשוט - המביאים לדחיית ואיחור זמן החתונה, מביאים בכמה מקרים, בעוונותינו הרבים, למכשולים בענייני צניעות וכו' דחתן וכלה, וד"ל. וצריך עיון גדול ביותר: הכדאיות הן, או אדרבא!?"

"ולכן עצתי בכלל - שלא לאתחיל זמן חתונה"¹⁴.

יום שני

ד' בטבת

קידוש לבנה: התחלת הזמן מדינא היא: יום ראשון בלילה, אור ליום שני. ואם יש (או צפויה) עננות רבה, מקדימים את קידוש הלבנה גם לפני ז' ימים למו"ל¹⁵.

12) יומן תשכ"ה אות קס (וכן בכ"כ שנים). ובשיחת זאת חנוכה תשמ"ט (התוועדות ח"ב עמ' 95) מפורש גם להדליק: "שלאחרי הדלקת כל הנרות דימי חנוכה על פתח ביתו מבחוץ דכאו"א מישראל, הרי כשמאספים כולם יחד בבית הכנסת ובית המדרש [=לתפילת מנחה] חורים ומדליקים כל שמונת הנרות... משום פרסומי ניסא. (כמנהג ישראל - ככל התוקף שבמנהגי ישראל, תוקף דמ"ע ומל"ת), שאז מאירים עוד הפעם כל שמונת נרות חנוכה, ומאירים גם מבחוץ, ובחשכת הלילה, גם לעיני אוה"ע, כנ"ל".

13) שו"ע ונו"כ סי' תרע"ז ס"ד. ביאורי-הלכה שם.

14) 'דבר מלך' (הוצאת 'פרצת', כפר חב"ד תשנ"ט) עמ' 65. זאת בנוסף להוראות דומות שפורסמו בנדון ב'התקשרות' גיליון קסא עמ' 18 - כל זה במקום ההסתייגות שהיתה בעבר מעריכת חופה בחודשי טבת ושבת, כמ"ש באג"ק ח"ה עמ' נב, ח"ח עמ' טו, ובפרט בח"ז עמ' פח.

15) הגהות כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע לסידור אדה"ז (בסידור



היום בו 'דין נצח'¹⁶ באופן גלוי, לעיני כל העמים (בבית-המשפט הפדרלי), בנוגע לספרי וכתבי רבותינו נשיאינו שבספריית ליובאוויטש, בשנת תשמ"ז. חל השנה כקביעות הפעם הראשונה, וקישרו הרבי לשיעור חומש היומי.

כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו הכריז על יום זה כיום סגולה ועת רצון לדורות¹⁷. כמו-כן יצא בקריאה קדושה להוסיף ולהרחיב את ספריית אגודת חסידי-חב"ד ליובאוויטש, וכן לייסד ספריות תורניות ציבוריות ולהרחיב גם את הספרייה הפרטית של כל אחד ואחד, במיוחד של ילדים ב'בית חב"ד' הפרטי שלהם, בספרי רבותינו נשיאינו ובספרי קודש בכלל.

מדבריו במעמד השמחה: "כמו בעת מאסרו וגאולתו של רבנו הזקן, הרי בעל השמחה והגאולה למד מכל האירועים הוראות בעבודת ה', ואחת המסקנות שלו היתה להוסיף ביתר שאת בהפצת המעיינות חוצה. לאור כל זה ברורה ההוראה האלוקית הנצחית בקשר לאירוע הנוכחי, שדווקא מן הטיעונים וההאשמות כאילו אגודת חסידי-חב"ד, כולל הספרייה שבה נמצאים הספרים וכתבי דא"ח, איננה בשימוש עבור הפצת המעיינות חוצה, הרי דווקא מטיעונים אלו יש ללמוד עתה להגביר עוד יותר את הפצת תורת רבנו ולימודה ביחיד וברבים מתוך שמחה עצומה והתלהבות, שמחה פורצת כל גדר"¹⁸.

'תורה אור' ברוקלין תשמ"ז, עמ' רמה).

16) ראה סיפור חז"ל אודות הכרזה זו - ויקרא רבה פכ"ד, ג. משמעותה בעבודת ה' נתבארה בהתוועדות תשמ"ז ח"ב עמ' 243. 17) בסיום חזרת הש"ץ ביום זה (בשנת תשמ"ז), החל הש"ץ (הרה"ח ר' זאב'יחזקאל ש' הכהן כץ) לומר קדיש. הרבי הביע תמיכה על כך, ונענה שיש (ואכן היה) חתן בבית הכנסת.

18) תקציר - ע"פ 'ימי חב"ד'.

בשעתו נמשכה השמחה שבעת ימים, כאשר בכל יום היה הרבי אומר שיחה מיוחדת. בשיחת ש"פ ויגש אמר בין השאר: "יש להכריז ולפרסם שבימינו אלה נמצאים אנו בזמן (ומקום) מיוחד, אשר, לא נותר בו אלא עניין אחד ויחיד - וחיוב אדם לומר בלשון רבו, כלשון כ"ק מו"ח אדמו"ר: 'עמדו הכן כולכם, לבניין בית-המקדש העתיד בביאת דוד מלכא משיחא'" (התוועדות תשמ"ז ח"ב עמ' 203). השיחה האחרונה, אור ל"ב טבת, הוקדשה להצעות להכנות

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת מקץ

ב' בטבת – ז' דחנוכה

* אין לזמר "הנרות הללו" בשבת¹. אבל מזמרים את סיומו: "על ניסוך..."².

* מי שבירך ברכת המזון בשתי הסעודות הראשונות של השבת, ואמר 'ועל הניסים' אך שכח לומר 'רצה', ונזכר לאחר שהתחיל ברכת 'הטוב והמטיב' (אפילו אמר רק מילת 'ברוך' בלבד³) – חוזר לראש, ואומר 'רצה', אבל אין צריך להזכיר 'ועל הניסים'⁴.

שחרית. לאחר חזרת הש"ץ: הלל שלם. קדיש ותקבל. שיר של יום. קדיש יתום.

מוציאים שני ספרי תורה. בראשון קוראים לשבעה עולים בפרשת השבוע – מקץ. לאחר מכן, מניחים את ספר התורה השני על הבימה ואומרים חצי קדיש. הגבהה וגלילה, ואחר כך קוראים למפטיר בספר השני בפרשת נשא "ביום השביעי...". הגבהה וגלילה ספר שני. הפטרה: "רני ושמחי" (זכריה ב, יד, ז). קרא הפטרה אחרת – קורא אחריה 'רני ושמחי', ואם נזכר אחר הברכות – קורא אותה בלא ברכה⁵.

אין אומרים 'אב הרחמים'. יום התועדות (וביתר שאת). ובוודאי אפילו

בשבתות החורף יש לחלק ההתועדות או לסדרה באופן כזה, שיוכלו המשתתפים בה להמשיך ההתועדות בסעודת שבת בבתיהם⁶. מנחה: אין אומרים 'צדקתך'.

יום ראשון

ג' בטבת – זאת חנוכה

קוראים לכהן "ביום השמיני... מלאה קטורת", ללוי עד "בן פדהצור", ולרביעי מ"ביום התשיעי" עד "כן עשה את המנורה" (במדבר זג, ד, ח, ד).

על כל אחד ואחת לנצל את יום זאת חנוכה: להשלמת נתינת דמי חנוכה (מי שטרם נתן – "לחטוף" עוד בחנוכה, וכל המקדים הרי זה משובח), וגם מי שכבר נתן – להוסיף עוד⁷. להשלים הפעולות ד' מבצע חנוכה, עד לתכלית השלימות⁸; ולעשות 'סך הכול' מכללות העניין דחנוכה, על כל השנה כולה, להאיר את העולם כולו ב"נר מצווה ותורה אור"⁹. לשם כך יש לערוך התועדות נוספת ביום זה¹⁰. יש ללמוד ביום זה את מאמר רבינו הזקן (או על כל פנים חלק ממנו) המבאר מעלת "זאת חנוכה", והעיקר 'לחיות' עמו¹¹. בזאת חנוכה הורה הרבי שלא לכבות את הנרות אחר תפילת המנחה, ושיישארו דלוקים גם בצאת

קיום המצוות בתכלית הטהרה

הדלקת המנורה היתה אפשרית גם בשמן טמא, אך מפני חיבתם של ישראל עשה הקב"ה נס שמצאו שמן טהור • ההוראה: הנהגתו של יהודי צריכה להיות בדרך נס – למסור את הנפש אפילו על פרט קטן, כדי שלא להיפרד חס ושלום מהקדושה ומהקב"ה • באופן כזה גם למעטים וחלשים נגד רבים וגיבורים מובטחת הצלחה ניסית כמו "בימים ההם" • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

א. בנוגע לחנוכה – הרי נוסף על המלחמה עצמה, שבה לחמו מעטים וחלשים נגד רבים וגיבורים (כמו שכתוב בנוסח "ועל הניסים": "מסרת גיבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים"), היתה המלחמה בגלל "שעמדה מלכות יוון הרשעה על עמך ישראל להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך", וכמבואר בפרטיות בדברי הרמב"ם¹: "גזרו גזירות על ישראל וביטלו דתם ולא הניחו אותם לעסוק בתורה ובמצוות, ופשטו ידם בממונם ובכנותיהם וכו'".

והיינו, שהיתה כאן פגיעה לא רק בעניין של ממון, אלא גם בענייני הגוף והנפש, עניינים הקשורים עם חיי המשפחה – שלכן אמרו חז"ל² "שאף הן היו באותו הנס", שהנס בנוגע לנשים היה לא פחות מאשר בנוגע לכלל ישראל. ומזה מובן, שגם ההודאה על הנס הוצרכה להיות עניין כללי, הקשור עם טהרת עם ישראל – שזוהי ההכנה לעניין הגאולה, הן לגאולה פרטית בזמן פרטי (כגאולה בחנוכה), והן לגאולה

הכללית בביאת המשיח, כמובן ממאמר המשנה³ "אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרין ומי מטהר אתכם אביכם שבשמים, שנאמר⁴ וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם" – שפסוק זה נאמר בגאולה העתידה, ומזה מוכח שגאולת עם ישראל תלויה בעניין הטהרה.

ומטעם זה היתה הדלקת נרות המנורה במקדש בחנוכה בשמן טהור דווקא, אף על פי שבשביל זה הוצרכו לעניין של נס – כדאיתא בגמרא⁵ שלאחרי שמלכות בית חשמונאי ניצחו את היוונים שנכנסו להיכל וטמאו כל השמנים שבו, "בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו אלא להדליק יום אחד, נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים", והיינו, שלכל לראש היה צורך בנס "מצאו... פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול", שזהו הנס דלילה הראשון, ולאחרי זה היה צורך בנס נוסף,

(3) סוף יומא (פה, ב).
(4) יחזקאל לו, כה.
(5) שבת כא, ב.
(6) ראה מאירי לשבת שם.

(1) הל' חנוכה רפ"ג.
(2) שבת כג, א. וש"נ.

(6) אג"ק כרך י עמ' ד, ועיי"ש עמ' סט.
(7) 'התועדות' תשמ"ט ח"ב עמ' 92.
(8) שם עמ' 90.
(9) שם עמ' 95. וראה 'התועדות' תש"נ ח"ב עמ' 92, 88.
(10) 'התועדות' תש"נ ח"ב עמ' 92, 88.
(11) המאמר: ד"ה ביום השמיני – לקוטי תורה, דרושי שמע"צ פ"ג, (ובפרט בסופו פ"ב), הגהות הצמח צדק: אור התורה, חנוכה (כרך ה), דף תתקס"ב, א – 'התועדות' תשמ"ט ח"ב עמ' 86. מאמר של הרבי ליום זה – ד"ה הנ"ל, ס' המאמרים מלוקט ח"ד עמ' קט (ובהוצאה החדשה לפי החודשים – ח"ב עמ' קצג).

להאזין לנרות החנוכה

עלייה מדורגת

הסדר של הדלקת נרות חנוכה הוא שבליילה הראשון מדליקים נר אחד, בלילה השני – שני נרות, וכן הלאה, עד שבליילה השמיני דולקים כל שמונת הנרות. נמצאנו למדים מכך הוראה חשובה בעבודת ה': אין להתחיל מיד עם שמונה נרות, כי זה קשה מדי; אלא בהכרח להתחיל בנר אחד. וגם לאחר שהדליק נר אחד, אינו יכול להדליק ביום השני שמונה נרות, ואף לא שלושה נרות, אלא עליו לצעוד ולהתקדם בהדרגה. רק כך, שלב אחר שלב, יגיע לשמונה נרות. עבודת ה' דורשת עלייה מדורגת והליכה מן הקל אל הכבד. דווקא על-ידי עבודה מסודרת זו זוכים ומגיעים למדרגות נעלות.

(התוועדות תשמ"ב כרך ב, עמ' 610 – בלתי מוגה)

מצווה מאירה

כשם שבטיפה אחת מן הים משתקפת כל השמש כולה (בדיוק כמו בים הגדול), כך יש מצוות פרטיות שבהן משתקפים עניינים כללים של כללות המצוות. עניין המצווה בכלל היא "נר" ו"אור", כדכתיב, "כי נר מצווה ותורה אור". תכונה זו באה לידי ביטוי גלוי באותן מצוות הקשורות בנר ואור בגשמיות, כמו נרות המקדש, נרות שבת ויום-טוב, ועוד.

בנרות חנוכה יש הוספה מיוחדת, שמצוותם היא "על פתח ביתו מבחוץ". הנרות גלויים לעין כל עובר ושב והכול רואים כי הם מאירים את ה'חוץ' כפשוטו. נרות חנוכה מאירים גם את ה'חוץ' הרוחני – חושך הגלות; 'גלות', תרתי משמע – גלות כפשוטה וגלות פנימית (החושך של החטא ויצר-הרע שהוא-הוא סיבת הגלות כפשוטה).

(לקוטי שיחות, כרך י, עמ' 282)

על פתח ביתו מבחוץ

נרות חנוכה מזכירים לנו את חובתנו להאיר גם את ה'חוץ' ואת הזולת המשוטט בו. שני עניינים בזה: (א) אין לחכות עד שהחושך יחדור פנימה אל הבית ואז להילחם בו, אלא יש לצאת אל ה'חוץ' ולהאירו. (ב) אינו מדליק נר בביתו לחוד ונר בפתח הבית לחוד, אלא אותו נר עצמו המאיר את ביתו הוא גם שמאיר את החוץ. כלומר – יש להשתדל להביא את זולתו לאותה המדרגה בעבודת ה' ("מהדרין מן המהדרין") שהוא בעצמו אוהז בה. אין אדם רשאי להתנהג בעצמו באופן של "מהדרין מן המהדרין" ואילו עם הזולת יסתפק בעבודה של "כשר בדיעבד"...

(משיחת שבת-יקודש פרשת וישב תשל"ז – בלתי מוגה)

שנעשים שם (אלא)) עבודתן מחנכתן".
ובנוגע לחינוך המנורה – לא מצינו שעניין זה יכול להיות גם בטומאה, שהרי בגמרא נאמר רק שבזמן משה נתקדשו הכלים על-ידי משיחה, ועכשיו נעשה זה על-ידי העבודה, אבל הכלים עצמם – צריכים להיות כמו בזמן משה, דהיינו, כלים טהורים דווקא.

והא ד"טומאה דחוויה היא בציבור" – הרי זה רק לגבי העבודה כשלעצמה, היינו, שישנו מקדש וכלי שרת, וצריכים רק לעשות את העבודה, מה שאין-כן כאשר צריכים לחנך את המנורה שתהיה כלי שרת.

ועל-פי זה אתי שפיר שלא היו יכולים להדליק את המנורה בשמן טמא – כי בנתינת שמן טמא נטמאת המנורה, ושוב אי-אפשר לחנכה בעבודתה. אבל תירוץ זה אינו מספיק, שהרי בלאו הכי הוצרכו למצוא עצה שהמנורה לא תקבל טומאה (מצד זה שכולם היו טמאים)¹⁵ – על-ידי זה שעשו מנורה של עץ¹³, וכלי עץ אינם מקבלים טומאה¹⁶.

ואף שכלי עץ שיש להם בית קיבול מקבלים טומאה¹⁶, והמנורה יש לה בית קיבול לקבל השמן¹⁷ – הרי¹⁸ כל כלי עץ העשוי לנחת אינו מקבל טומאה¹⁹, וכמו שכתב הראב"ד²⁰ שילפינן מ"שולחן של מקדש ומנורה שהקשו עליהם²¹ כלי עץ שעשוי לנחת הוא", לפי שאסור לטלטל את המנורה, כמו שאסור לטלטל את השולחן, כי בשולחן נאמר "תמיד"²², ועל-דרך זה במנורה, "כיוון דכתיב²³ ואת המנורה נוכח השולחן, כמאן דכתיב בה תמיד דמי"²¹.

ונמצא, שגם מצד חינוך המנורה לא היתה מניעה להדליק בשמן טמא. והדרא קושיא

15) ראה רא"ם – הובא בחדא"ג מהרש"א שבת שם, ובכ"ח ופר"ח אור"ח סתר"ע.

16) רמב"ם הל' כלים פ"א ה"י.

17) כקושיית המהרש"א שבת שם.

18) ראה גם ספר מאיר עיני חכמים (ני. תש"י) ח"א סימן מד (הובא באגרות יקודש כ"ק אדמו"ר ח"ה עמ' קז).

19) חגיגה כו.ב, וש"נ. רמב"ם שם רפ"ג.

20) בהשגתו על דברי הרמב"ם שם.

21) חגיגה שם.

22) תרומה כה.ל.

23) שם כו.לה.

ש"הדליקו ממנו שמונה ימים", "עד שכתשו זיתים והוציאו שמן טהור"⁷.

ב. ובהקדמה – שידועה השאלה⁸ למה הוצרכו לנס בשביל להדליק את נרות המנורה בשמן טהור דווקא:

הדלקת נרות המנורה במקדש היא עבודת ציבור, ובנוגע לעבודת ציבור ישנו כלל ש"טומאה דחוויה היא בציבור"⁹, והיינו, שכאשר אי-אפשר לעשות העבודה בטהרה מותר לעשותה בטומאה, – וההסברה בזה, שקדושת עם ישראל, כלל ישראל (ציבור), היא למעלה מעניין טהרה וטומאה, שלכן, השראת השכינה בישראל היא גם כמצב של טומאה, כמו שכתוב¹⁰ "השוכן איתם בתוך טומאותם" –

ואם-כן, היו יכולים להדליק את נרות המנורה גם בשמנים שבהיכל שלא היו חתומים בחותמו של כהן גדול?

ג. יש מתרצים שהטעם שלא היו יכולים להדליק בשמן טמא, הוא מפני שאילו היו נותנים במנורה שמן טמא, היתה המנורה נטמאת, ואז לא היו יכולים לחנכה בהדלקת נרותיה¹¹:

הדלקת נרות המנורה במקדש בחנוכה – מלבד מצוות הדלקת הנרות (שעל זה חל הכלל ש"טומאה דחוויה היא בציבור"), היה בזה גם חינוך המנורה, שהרי היוונים טימאו את כלי המקדש, "באו בה פריצים וחיללוה"¹², שלכן הוצרכו לעשות מנורה חדשה – של מתכת או של עץ¹³, ובמילא, הוצרכו לחנכה להיות לכלי שרת על-ידי עבודתה, כדאיתא בגמרא¹⁴ "כל הכלים שעשה משה משיחתן מקדשתן, מכאן ואילך (לא נמשחו כלים חדשים

7) רמב"ם שם ה"ב. ר"ן לשבת שם.

8) ראה ה"מועדים בהלכה" (לרש"י זעווין) חנוכה בתחילתו (עמ' קנו ואילך). אנציק' תלמודית ערך חנוכה ס"ב (עמ' רמדה). וש"נ.

9) פסחים עז.א, עט.א. וש"נ.

10) אחרי טז.טז.

11) ראה גם גליוני הש"ס (להר"י ענגל) לשבת שם.

12) יחזקאל זכב. וראה ע"ז נב.ב.

13) ראה ע"ז מג. סע"א.

14) יומא יג, רע"ב (ובפרש"י).



פרשת מקץ

כי הפרני אלוקים בארץ עוניי (מא,גב)

ידוע שעלידי הגלות זוכים בני־ישראל לעלייה גדולה יותר מכפי שהיו קודם הגלות, בבחינת "יתרון האור מן (מתוך) החושך". כך היה בגלות מצרים, שבסופה יצאו בני־ישראל ב'רכוש גדול'. כמו־כן 'כור הברזל' במצרים הכשיר את בני־ישראל לקבלת התורה. הדבר רמוז בפסוק זה. דווקא עלידי "ארץ עוניי", עניין הגלות, מגיעים ל"הפרני".

(לקוטי שיחות כרך א, עמ' 88)

ואת בנימין אחי יוסף לא שלח יעקב את אחיו כי אמר פן יקראנו אסון (מב,ד)

פן יקראנו אסון: ובבית לא יקראנו אסון? אמר ר' אליעזר בן יעקב – מכאן שהשטן מקטרג בשעת הסכנה (רש"י)

מדוע חשש יעקב מפני אסון שיקרה בדרך לבנימין יותר מלשאר אחיו (והרי בנימין כבר היה אז קרוב לגיל שלושים)?

יעקב סבר שיוסף מת כתוצאה מ'דרך' – חיות רעות, המצויות בדרך, טרפוהו. גם רחל אימו מתה ב'דרך' (ראה פירוש רש"י בראשית לא,לב: "מאותה קללה מתה רחל בדרך"). מפני כל זה יעקב חשש שה'דרך' תהיה סכנה גם לבנימין, כי "השטן מקטרג בשעת הסכנה".

(לקוטי שיחות כרך ה, עמ' 213)

ויכר יוסף את אחיו והם לא הכירוהו (מב,ה)

רו"ל אומרים (חגיגה טז), "כל המסתכל בשלושה דברים עיניו כהות – בקשת, ובנשיא ובכוהנים". נמצא אפוא שלאחי יוסף היה אסור להסתכל בפני יוסף, שהיה נשיא, בראייה ובהבטה חזקה, ולכן לא הכירוהו.

(משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו)

כי לולא התמהמנו כי עתה שבנו זה פעמיים (מג,י)

"לולא" – אותיות 'אלול'.

"כי לולא התמהמנו" – כפי מה שאדם מתמהמה ומכין עצמו ומאריך בחשבון נפשו בחודש אלול, "כי עתה שבנו זה פעמיים" – כך תהיה עבודתו בשני אופני התשובה דראש־השנה ויום־הכיפורים: בראש־השנה, תשובה כללית בקבלת עול מלכות שמים. ביום־הכיפורים, תשובה פרטית, לפרט חטאיו, לכבסם ולהיטהר.

(קובץ מכתבים לכ"ק אדמו"ר הרי"צ נ"ע)

לדוכתא: לשם מה הוצרכו לנס בשביל להדליק המנורה בשמן טהור דווקא?

ד. והתירוץ לזה²⁴ – שכיוון שהוצרכו לחנך את המקדש והמזבח מחדש, לאחרי שבטלה הקדושה עלידי זה ש"באו בה פריצים וחיללוה", הנה אף־על־פי שעל־פי דין יכולים למצוא היתר לעשות זאת בטומאה, מכל־מקום, כדאי להקב"ה לעשות נס שיוכלו לעשות זאת בטהרה, כדי להראות

להדליק בשמן שאינו טהור – מהווה הוראה מלמעלה שבזמן הגלות יש צורך במסירת־נפש (שזהו הדוגמא לעניין של נס ביחס לעבודת האדם) אפילו על עניין שיש למצוא לו היתר על־פי שולחן־ערוך, ובזה מתבטאת חיבתן של ישראל, שמוסרים נפשם גם על דקדוק והידור בענייני תורה ומצוות שיהיו בתכלית השלימות, כבהדלקת המנורה באופן של טהרה דווקא. כאשר אומרים ליהודי: יכול הנך להתנהג בדרך

כאשר מדובר אודות עניין של אמונה, או עניין הקשור

עם טהרת הבנות, טהרת המשפחה, אין לסמוך על

היתרים על־פי שולחן־ערוך, אלא לעמוד במסירות־נפש

שאמנם הכול מודים שאינה באופן של טהרה, אבל אף־על־פי־כן, מצד תנאי הזמן והמצב עתה, יכולים למצוא היתר על־פי שולחן־ערוך שמותר לך להתנהג כן, לפי שעה, עד שתוכל להתנהג בדרך טהורה – המענה על זה, שכאשר מדובר אודות עניין של אמונה, או עניין הקשור עם טהרת הבנות, טהרת המשפחה, אין לסמוך על היתרים על־פי שולחן־ערוך, אלא לעמוד במסירות־נפש שעניין זה יהיה בתכלית השלימות.

ועוד זאת, שבשעת הגזירה שרוצים להעביר על הדת, הרי באיזה עניין שיהיה, אפילו "פשטו ידם (רק) בממונם", צריכים למסור נפשם אפילו על פרט קטן ביותר, כמו "ערקתא דמסאני" (שרוך הנעל)²⁷, גם אם בשנים כתיקונן, שלא בשעת הגזירה, יש לזה היתר על־פי שולחן־ערוך.

זוהי ההוראה הכללית שאומרים לבני־ישראל בזמן הגלות: אל תסמכו על אלה שמחפשים עבורכם היתרים על־פי שולחן־ערוך, ורוצים "להסביר" לכם שאין זה אלא פרט קטן בלבד, "ערקתא דמסאני", או שטומאה דחוויה בציבור וכו' וכו'; עליכם לדעת שישנה הוראה מלמעלה שחיבתן של ישראל מתבטאת בכך שמוסרים נפשם

חיבתן של ישראל שעושים מצווה יסודית (התחלת החינוך) בתכלית השלימות – בטהרה.

ה. ועניין זה מהווה הוראה גם בימינו אלו, ובלשון נוסח הברכה "שעשה ניסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה", היינו, שניסים אלו חוזרים ונשנים בכל שנה ושנה.

ובהקדמה – שנרות חנוכה שהם שמונה נרות (דלא כנרות בית־המקדש שהם שבעה נרות) שייכים בעיקר לזמן הגלות, וכמו שכתב הרמב"ן²⁵ שעליהם קאי מה שכתוב במדרש²⁶ – "אמר לו הקב"ה למשה, לך אמור לו לאהרן... הנרות לעולם אל מול פני המנורה" – דלכאורה, "כשאין בית־המקדש קיים... אף הנרות בטלות"? – "לא רמזו אלא לנרות של חנוכה חשמונאי שהיא נוהגת אף לאחר חורבן, בגלותנו".

ומזה מובן שבנרות חנוכה יש הוראה כללית לבני־ישראל בנוגע לזמן הגלות:

הנס שעשה הקב"ה בימי חנוכה להראות חיבתן של ישראל שמדליקים את נרות המנורה בשמן טהור דווקא, אף־על־פי שעל־פי דין היו יכולים

(24) פנ"י שבת שם. שו"ת ח"צ ספ"ז. – הובאו בגליוני הש"ס שם.

(25) ר"פ בהעלותך.

(26) במדב"ר פט"ו, ו.

(27) סנהדרין עד, רע"ב (ובפרש"י).



אפילו על פרט קטן, כדי שלא להיפרד חס־שלום מהקדושה ומההתקשרות שיש ליהודי עם הקב"ה.

ו. וכאשר מתנהגים באופן כזה, אזי גם כאשר המצב הוא באופן של מעטים וחלשים נגד רבים וגיבורים,

- שהרי המעטים הם "עוסקי תורתך", "בטלנים", ואילו הרבים הם מקורבים למלכות, והכוח הוא בידים -

הנה כשם ש"בימים ההם" נמסרו "גיבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים" - מפני שהגיבורים והרבים היו "זדים", ואילו החלשים והמעטים היו "עוסקי תורתך",

כך גם "בזמן הזה" - כאשר עוסקים בתורה

אליבא דאמת, ומתוך ידיעה שזוהי "תורתך", תורתו של הקב"ה, ולכן אין מסכימים על פשרות, ולא מחפשים היתרים וכו', אלא עומדים בתוקף אפילו על פרט קטן, והיינו, שכאשר כוונת המנגד היא להרחיק מיהדות, אזי אין נפקא־מינה אם מדובר אודות שרוך נעל, או אודות חינוך שצריכים להחדיר לראש, על שניהם מוסר נפשו בשווה, אף שלהיותו "מעט" ו"חלש" אינו רואה איך יוכל ליישם את הדבר בפועל, אזי מובטח לו שיצליח בדרכו, כיוון שיהיה עניין "על הניסים" לא רק באופן "שעשית לאבותינו", אלא גם "לנו", "בזמן הזה".

(חלק משיחת אור ליום ו' נר ג' דחנוכה ה'תשי"ד - בלתי מוגה. תורת־מנחם תשי"ד כרך י, עמ' 283-287)

בלימוד ספרי החסידות, באופן של הרחבה "רחובות הנהר", הן בכמות הן באיכות.

ושוב באותה שנה:

כל אלו שיקנו ספרי חסידות בתקופה זו - החל מ"יום סגולה" דב' ניסן (כולל אלו שכבר קנו לאחר ב' ניסן) ועד ל"יום סגולה" דל"ג בעומר, יקבלו הנחה בת ארבעים אחוז ממחיר הספרים. והעיקר - כאמור - שילמדו בספרים אלו" (ש"פ מצורע י' ניסן תשמ"ו, התוועדויות תשמ"ו כרך ג' עמ' 73-72). לא אחת - לדוגמה כ"א במנחם־אב תשד"מ (התוועדויות תשד"מ כרך ד' עמ' 2441) - ציין הרבי את "חשבון ההתנדבות הגדולה של הנהלת 'קה"ת", והזכיר כי "חושש הוא ממלחמה... עם הנהלת 'קה"ת" שהרי אפילו בלא־הכי [לולי

ה"הנחה"] טוענים הם שגורמים להם להוצאות וטוענים "עד מתי"...

בד בבד (ש"פ מצורע תשמ"ו - התוועדויות תשמ"ו כרך ג' עמ' 71) יצא הרבי בביקורת:

הנהלת קה"ת צריכה היתה להכריז על הנחה במחירים של ספרי רבותינו נשיאינו, ואף־על־פי־כן, לא עלה הדבר על דעתם!

ולכן, מוכרחני לעשות זאת בעצמי - להכריז על הנחה בת ארבעים אחוז..

"וגם לאלו שכבר קנו ספרים מאז ב' ניסן ושילמו מחיר מלא - המשיך הרבי - תחזיר להם הנהלת קה"ת (שלא הכריזה על ההנחה במועד) את ההפרש (מתאים להנחה המתאימה)..."

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 276 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 140 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר־חב"ד 60840.

כמו־כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130

מקץ – קץ הגלות!

לחיות עם רמז ברור לקץ הגאולה!

[...] בנוגע לפרשה שקוראים בשבת חנוכה: מיד כשיהודי שומע בקריאת התורה את המילה "מקץ" – מתעורר הוא: אהה! זה מרמז על קץ הגלות, וקץ הימים וקץ הימין. קץ הגאולה!
לאחר מכן כאשר הוא קורא ושומע את ההפטרה – "ראיתי והנה מנורת זהב כולה גו" – הוא שומע מיד שמדובר בנוגע לגאולה העתידה!

(ש"פ מקץ ה'תנש"א – התוועדות תנש"א חלק ב' עמודים 66-65)

לשבור הכותל 'המפסיק' ומשיח יהיה אצלנו!

כ"ק מו"ח אדמו"ר אמר כמה פעמים, שתקופה זו היא הזמן האחרון של הגלות, ו"הנה זה – משיח – עומד אחר כתלנו".
והעניין בזה:
"כתלנו" – קאי על הכותל המפסיק בין ישראל לאביהם שבשמים, שנעשה על ידי העוונות, כמו שכתוב "עוונותיכם היו מבדילים גו".
וזוהו "הנה זה עומד אחר כתלנו" – שמשיח כבר נמצא, אלא שהוא "עומד אחר כתלנו", אחר הכותל שאנו הקמנו (על ידי העוונות), ועלינו רק לשבור את הכותל המפסיק, ומשיח יהיה אצלנו ("האבן מיר משיחין")! עניין המשיח – התחיל מיד בזמן החורבן, כמאמר הגמרא שכבר בשעת החורבן "נולד מושיען של ישראל". ומאז – הרי כמעט בכל דור ודור ישנו משיח, אלא שהדור לא זכה שמשיח יתגלה.
ונוסף לזה (שמשיח נמצא בכל דור ודור, אלא שהדור לא זכה שיתגלה) – הרי ישנן בפרטיות שנים מסוימות, שעליהם היו "קיצים", וגם בשנים אלו לא זכה הדור שמשיח יתגלה.
וכידוע שהיה הקץ של רש"י שלא זכו שיתגלה בו משיח, וכן הקץ על שנת ת"ח מהזוהר, שגם בו לא זכו שיתגלה משיח.

ועל דרך זה היה המאורע עם שלמה מולכו, שהיה מקובל גדול, ומסר נפשו להתווכח עם ה"אפיפיר" ברומי, ברצונו להביא את הגאולה. אלא שהדור לא זכה לכך, והוא עצמו זכה להישרף על קידוש השם (שבעל ה"בית יוסף" התפלל כל ימיו שיזכה לזה). ונשאר ממנו ספר, וכן "דגל" שתלוי בבית הכנסת (של המהר"ל) בפראג, שזהו חיזוק לעניין הגאולה.

אלא שכל ה"נ"ל הוא בדורות שלפני זה, אבל עתה עברנו כבר כל עניינים אלו כו', "כלו כל הקיצין", וכפי שאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר, שעתה הצית כבר הקב"ה את חומות הגלות.
על כל אחד לדעת שהדבר תלוי בו. ישנם עדיין "פכים קטנים" שצריכים לבררם, ועל כל אחד לדעת שהכוונה היא אליו – שהוא צריך לברר "פכים קטנים" אלו, ועליו מוטל התפקיד להפיץ את מעיינות תורת החסידות.

ופעולות אלו – ישברו את ה"כותל" המפסיק, ונזכה לביאת משיח בגילוי, למטה מעשרה טפחים.

(תורת מנחם ה'תשי"ד כרך יא, עמ' 160-161)

מעכשיו ועד ח"י אלול, יום הולדת שני המאורות הגדולים, כ"ק הבעל שם טוב וכ"ק אדמו"ר הזקן – כך נאמר בשולי מודעה שהתפרסמה על פני 3 עמודים ב'המאור' סיון-תמוז תשל"ז (עמ' 46-44), תחת הכותרת "רשימה גדולה כולל – ספרים, קונטרסים, מאמרים, שיחות של – כ"ק אדמו"ר יוסף יצחק נבג"מ מליובאוויטש" [בעמוד הראשון אחרי עמוד השער של הגיליון היתה רשימה של "הוצאות חדשות מבית הוצאת ספרים "קה"ת"].
ובתוך מודעה של קה"ת בגיליון רנ"ח של אותו ירחון ('המאור' תשרי-חשוון תשמ"א) נאמר:
"החל מר"ח כסלו עד אחרי חנוכה שנה זו – תהיה [ה] הנחה של 20% על כל ספרי וקונטרסי קה"ת, אוצר החסידים, מרכז לענייני חינוך".

מעלין בקודש – מורידים מחיר

לרגל מלאת 40 שנה ("זה ארבעים שנה") לפטירת אביו הרה"ק ר' לוי יצחק אמר הרבי (התוועדות תשד"מ כרך ד' עמ' 2441):
בדרך כלל היה נהוג להזיל את המחיר החל מח"י אלול. אמנם, בשנה זו להיותה שנה מיוחדת "זה ארבעים שנה" – יקדימו את הוזלת המחירים החל מכ"ף אב. ובנוגע לסכום ההוזלה – ראוי שההוזלה בסכום של 40%.
בש"פ ויצא יו"ד כסלו תשמ"ו (התוועדות תשמ"ו, כרך א' עמ' 662) אומר הרבי:

בנוגע לספרי החסידות הנדפסים בד' אמות אלו – מכריזים על הנחה במחירי הספרים, מיו"ד כסלו עד אחרי יו"ד שבט (יום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר (מהור"י"צ) נשיא דורנו), ומכיון שבפעם הקודמת הכריזו על הנחה בשיעור של 40% – מספר שיש לו שייכות מיוחדת לתורה ("מ"ם פתוחה מ"ם סתומה, מאמר פתוח מאמר סתום" – שבת קד, א נגלה דתורה ונסתר דתורה – פרש"י שם. וראה של"ה בית הגדול בסופו (לו, ב ואל"ך) ובכ"מ) – יכריזו עתה על הנחה בשיעור של מ"א אחוזים, שיש בה גם הענין ד"מעלין בקודש", ומאידך הוספה קטנה כזו (מ"א לגבי מ') אינה מבטלת את המעלה הקשורה עם מספר ארבעים), והעיקר – שיתווסף

"לפרסם שמל"ג בעומר עד י"ב סיוון ימכרו ספרי קה"ת (נגלה ודא"ח) בהנחה של 20%, ואף על הספרים שיוזמנו ולא יקבלו במקום, גם-כן תחול ההנחה".

בשיחה הטלפונית שהתקיימה בשלהי חודש תשרי תשל"ג ממזכירות הרבי (כ"ג תשרי, ימי תמימים" כרך ו"ו עמ' 51) נאמר:

"שאלו על-דבר התוצאות מההודעה של מכירה בהנחה של ספרי קה"ת. הרב אפרים וולף רשם תשובה בקצרה:

"למודעה נענו בעיקר סוחרים, כנראה שאם היו פותחים מחסן הספרים בימי חול-המועד היו קונים גם אנ"ש, אך מסיבות שונות לא היה המחסן פתוח כסדרו".

ושבו (שם עמ' 57) בתחילת חודש מרחשוון (ח' בו) במענה לשאלה "מה היו תוצאות המחירים בהנחה של ספרי המרכז-לענייני-חינוך" – משיב הרב אפרים וולף: "ר' גרשון העניך כהן [מירושלים] קנה בסכום 6500 לירות, ר' משה גרינברג [נציג קה"ת בבני ברק] 2,000 לירות, בית כנסת כפר חב"ד 800 לירות, חנות קדנר בנחלת הר חב"ד 500 לירות, שמואל סגל 2000 לירות, ומאנשים פרטיים 500 לירות".

בהתוועדות א' דראש-חודש אדר תשל"ה (שיחות קודש תשל"ה כרך א, עמ' 417) הכריז הרבי על "הנחה של 25% על ספרי קה"ת ו"מערכת אוצר החסידים – ליובאוויטש", מא' דראש-חודש אדר עד אחרי חג-הפסח, ובין דבריו אמר:

כל אלה הרוצים לרכוש ספרים, חוברות וקונטרסים כו' בתחום היהדות הן בחלק הנגלה והן בחלק החסידות, כך בעניינים הכרוכים ביראת-שמים והתעוררות שבהוצאת קה"ת ו"אנשי ליובאוויטש", באפשרותם לעשות זאת בהנחה בת 25%.

הרבי הסביר שאמנם יש כאן הוזלה של מחירי הספרים [=שימומנו מקרן מיוחדת] אבל מאידך יש כאן ייקור בן 25%, שכן, כך יוכלו יהודים נוספים (אחד, שניים ויותר מכך) להשיג את הספרים.

"לרגל שנת החמישים מאז מאסרו ושחרורו של כ"ק אדמו"ר מהור"י"צ נ"ע תרפ"ד-תשל"ז, תינתן הנחה בת 25% על כל הוצאותיהם של "קה"ת, "אוצר החסידים", "מרכז לענייני חינוך",

הנחה על ספרי קה"ת

דאגתו של הרבי להפצת המעיינות לכל יהודי • בהתחשב בקושי לקנות ספרים בגלל קשיים כלכליים, הורה מפעם לפעם להנהלת קה"ת לערוך 'הנחות' משמעותיות במחיר הספרים • הרבי הסביר: אמנם זו הוזלה בספרים, אך ייקור ועלייה באחוז הקונים

שיתרוקנו המדפים

"הנחה למדיניות עשה" – במטבע לשון זה, שמקורו במגילת אסתר (ב,יח), השתמש הרבי (התוועדויות תשמ"ו כרך ג, עמ' 70) בעת שדיבר על הצורך לעשות "הנחה לספרי קה"ת" מעת לעת. באמר:

מזמן לזמן כמו בזמנים מיוחדים, "ימי סגולה" כימי הילולא של רבותינו נשיאנו, יש לעשות "הנחה" במחירים של ספרי חסידות, אשר כתוצאה מזה יקנו מספר גדול יותר של ספרי חסידות – "יפוצו מעיינותיך חוצה". והעיקר – חוזר הרבי וכופל דבריו (שם עמ' 71):

שההנחה במחירי ספרי חסידות תוסיף בהפצת המעיינות חוצה, מכיון שיקנו ריבוי ספרי חסידות כדי ללמוד בהם, ועד כדי כך, שירוקנו את ה"מדפים" שבמחסן קה"ת!... וכמובן שלאחרייזה לא יישארו ה"מדפים" רקים, אלא ימלאום שוב בספרים חדשים, וכן הלאה. עוד התבטא הרבי (התוועדויות תשמ"ה כרך ה, עמ' 2959-2957):

היו זמנים שבהם היו קשיים בהדפסת ספרי חסידות (לא יכלו להדפיס כי אם באופן מצומצם ביותר) לא כן כיום, הנה בעור השם קיימת האפשרות להדפיס ספרי חסידות בשופי, והמצב הוא אכן כזה

שההדפסה היא באופן של "פרזות" – ללא כל מדידה והגבלה.

וגם משתדלים להדר באופן ההדפסה (אותיות מרובעות דוקא, הוספת ציונים ומראי מקומות וכו'), ברם לא די בכך, צריך להשתדל שילמדו תורת החסידות בכל מקום ומקום.

ולא להסתפק בכך שהספרים נשארים ב"מחסן" – שאם כן מה התועלת ולשם מה כל היגיעה וההשתדלות?!... ומזה מובן גודל ההשתדלות במכירת ספרי חסידות ליהודי פלוני שעליידייזה יוכל ללמוד חסידות...

ספר חסידות לא יסולא בפז!

ובהתוועדות ש"פ תבוא תשמ"ה (התוועדויות תשמ"ה כרך ה, עמ' 2958) הבהיר הרבי:

מצד גודל החשיבות של ספרי חסידות – היו צריכים לדרוש עבורם מחיר גדול ביותר, ולא עוד, אלא שלאמיתו של דבר, ערכם של ספרי חסידות לא יסולא בפז! אבל אף-על-פי-כן, יש להתחשב גם במעמדו ומצבו של ה"עני", כולל – "אין עני אלא בדעת", שאין ביכולתו לשלם את המחיר האמיתי של הספרים, ולכן קובעים מחיר שהוא (אמנם חשוב, אבל בידח עם זה גם) לפי ערך יכולתו של הקונה.

אמנם, כדי להוסיף עוד יותר בהפצת המעיינות

חוצה, הרי מהעצות לזה – להכריז על "הנחה" במחירי הספרים למשך זמן מסוים, וכנראה במוחש שבתקופה בה יש "הנחה" במחירי הספרים, קונים ספרים במספר גדול יותר מאשר על-דרך הרגיל... וכן (ש"פ ויצא תשמ"ו – עמ' 662):

עליידי רכישת ספרים גם עליידי אלו שלולי הנחה זו יתכן שלא היו רוכשים ספרים אלו, לפי שאין ידם משגת כו'.

"מזמן לזמן משתתפת הוצאת הספרים "קה"ת" בהפצת המעיינות עליידי הוזלת מחירי הספרים, כדי שמספר גדול יותר של אנשים יוכלו לרכוש ספרים, או שאותו אדם יוכל לרכוש מספר גדול יותר של ספרים, ועליידייזה יתוסף בלימוד התורה" – אמר הרבי בכ"א מנחם-אב תשד"מ (התוועדויות תשד"מ כרך ד' עמ' 2441).

המשיך:

עיקר תכליתו של הספר – שילמדו ויחזרו וילמדו בו, עד שידעו מה שכתוב בו בכלל, ובפרט בנוגע למעשה בפועל – ולכן אין "לרחם" על ה"ספר" מוטב "לרחם" על עצמו... ואז – ידפדף וילמד הרבה, ותבוא עליו ברכה – אם ילמד בספר עד כדי כך שהספר יקרע מרוב שימוש!! (ואדרבה הספר יודה לו בזה ובבא על שהשתמש בו וניצל אותו בתכלית השלימות).

לאמתו של דבר – ציין הרבי (ש"פ ויצא תשמ"ו. התוועדות תשמ"ו כרך א, עמ' 663-662) – ערכם של ספרים הוא שלא בערך לגבי המחיר הרגיל, לא רק מצד האיכות שבדבר [=תוכנם של ספרים], אלא אפילו מצד הכמות [=של העמודים והדפים שבהם]... אלא שמוכרחים להתחשב במצבם של הקונים, ולהוזיל את השער על-דרך המיצוע. ולא עוד, אלא שמזמן לזמן יש לעשות הנחה מיוחדת במחירי הספרים, כדי להוסיף עוד יותר בהפצת המעיינות חוצה, וכ"מעשה רב" של אדמו"ר האמצעי שהדפיס חסידות באופן שתהא יד הכול משגת לקנותם (גם אם נאלצו לצורך כך להדפיס קונטרסים קונטרסים, "בויגין" אחד בכל פעם – ולא ספר שלם בבת אחת).

חצי מחיר לכל רוכש

זה לשון הפתק שרשם הרבי באחת השנים

(מאוצר המלך' כרך ב, עמ' 203):

ב"ה

להנהלת קה"ת

כדאי שיפרסמו (וגם במכ"ע [=במכתבי-עת]) שבהתאם להמדובר בהתוועדות דח"י אלול [ע"ד [=על דבר] הפצת המעיינות וכו' –] הרי מח"י אלול ועד לאחרי שק"פ [=שבת קודש פרשת] בראשית ימכרו כל ס' [=ספרין] חסידות שבהו"ל [=שבהוצאה לאור] קה"ת בחצי מחיר וכן למסור עד"ז [=על דבר זה] לסניפי קה"ת שבכ"מ [=שבכל מקום] וכן בנוגע להתערוכה באותה מדינה). גם בש"פ תבוא, שבת סליחות תשמ"ה (התוועדויות תשמ"ה כרך ה' עמ' 2959) אמר הרבי:

מכריזים עתה, ומבקשים לפרסם בכל מקום ומקום שיש בו סניף של קה"ת שעוסק גם במכירת ספרים – אשרי החל מח"י אלול עד לאחרי שבת בראשית, כל הרוצה, יוכל לרכוש את הספרים שבהוצאת קה"ת – הן ספרי נגלה, הן ספרי חסידות וכו' – במחירי "הנחה" מיוחדים.

פרסומים בכתב ובעל-פה

בירחון 'המאור' (גיליון קיט, טבת תשכ"ב, עמ' 49) פורסמה מודעה מטעם קה"ת [צילומה הופיע ב'התקשרות' גיליון תקח (כ"ה ניסן תשס"ד, עמ' 11)] ובה נאמר (כאן בתרגום-חופשי): "בקשר ליו"ד שבט, יום ההילולא של האדמו"ר הקודם מליובאוויטש כ"ק אדמו"ר ר' יוסף יצחק זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, תעניק הוצאת קה"ת הנחה של 10% אחוז על כל הספרים החסידיים שבהוצאתם".

עוד נאמר שם כי: (1) אלו הזוכים בדרך כלל להנחות כמוכרי ספרים ומוסדות-חינוך יזכו לתוספת נוספת של הנחה בת 10%, (2) הנחה מיוחדת לרכישת סטים של 'שדי חמד' הנמכרים ב' \$60, ויימכרו תמורת \$40 (ולמוכרי ספרים – הנחה נוספת) כשההנחה מוגבלת לקניית 200 סטים).

בל"ג בעומר תשל"ב ('ימי תמימים' כרך ה' עמ' 311) מוסר הרב חודוקוב את ההוראה הבאה (אותה שיחזר למחרת הרב אפרים וולף):